

**Кременчуцька
загальноосвітня школа I-III ступенів № 22**

Урок з трудового навчання
**«В'язання спицями як вид
декоративно-ужиткового мистецтва.»**

7 клас

Учитель трудового навчання:

Красота Л.М.

Урок13-14

Тема: «В'язання спицями як вид декоративно-ужиткового мистецтва. »

Правила безпечної праці. Організація робочого місця, санітарно - гігієнічні вимоги.

Практична робота:Добір спиць і пряжі. Прийоми роботи спицями.

Мета:

Навчальна:

навчити підбирати спиці й пряжу для в'язання, набирати петлі початкового ряду;

Розвиваюча:

розвивати вміння тримати правильно інструмент, дрібні м'язи рук

Виховна:

сприяти вихованню акуратність і старанність під час виготовлення в'язаних виробів.

Обладнання: зразки виробів в'язання, ілюстрації з журналів.

Інструменти та матеріали: спиці, пряжа, ножиці, сантиметрова стрічка, лінійка.

Тип уроку :комбінований

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Перевірити наявність учнів на уроці.

Перевірити наявність у учнів спец. одягу.

III. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ І ВМІНЬ УЧНІВ

Бесіда.

Які предмети побуту, одягу можна вив'язати спицями або гачком?

Доповнюючи відповіді учнів, учитель повідомляє про те, що в'язання спицями є видом декоративно-ужиткового мистецтва, опанувавши який, можна створювати зручні, ошатні й неповторні речі.

IV. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. В'язання як вид декоративно-ужиткового мистецтва. Розповідь учителя.

В'язання — це спосіб виготовлення полотна або окремого виробу шляхом згинання ниток у петлі, що переплітаються між собою.

В'язання — один із найдавніших видів декоративно-ужиткового мистецтва, що існує більше трьох тисяч років. В'язані речі були знайдені в стародавніх похованнях Єгипту, Риму, Греції.

В одній із гробниць фараонів була знайдена дитяча в'язана шкарпетка. Великий палець був вив'язаний окремо, тому що в той час носили взуття, схоже на наше пляжне.

В V ст. в'язання набуває розвитку на Сході й приблизно в IX ст. потрапляє до Європи.

Особливого поширення мистецтво в'язання набуло в середні віки в Англії й Шотландії у зв'язку з розвитком вівчарства в цих країнах.

У XIII ст. ручне в'язання стало досить прибутковим ремеслом у країнах Західної Європи, але найвищого рівня розвитку воно досягло наприкінці XVI ст.

У 1859 р. гальвертонський священик Вільям Лі винайшов першу в'язальну машину, але англійська королева Єлизавета I відмовила йому в патенті. Їй здалося, що панчохи, зв'язані на цій машині, товщі, ніж ті, які були зшиті із шовку. Королева порадила винахідникові заробляти гроші чесною працею. Лі переїхав до Франції й у м. Руані заснував першу механічну трикотажну майстерню.

У наші дні ручне в'язання, як і раніше, залишається модним і популярним заняттям.

2. Інструменти, матеріали, пристрої для в'язання,

Види спиць Розповідь учителя.

Для ручного в'язання використовують спеціальний інструмент — спиці. Вони бувають металеві (сталеві, алюмінієві, латунні), дерев'яні, пластмасові, кістяні тощо.

Учитель демонструє спиці, виготовлені з різних матеріалів, наголошуючи на тому, які переваги й недоліки мають ці інструменти.

Під час розповіді учитель може використовувати таблицю.

Порівняльна характеристика спиць для в'язання

Матеріал, із якого виготовлені спиці	Переваги	Недоліки
Сталь	Не забруднюють пряжу; нитки легко ковзають; міцні	Важкі
Алюміній	Легкі	Забруднюють світлу пряжу; легко деформуються
Пластмаса	Легкі	Легко ламаються

При в'язанні необхідно враховувати матеріал, із якого виготовлені спиці. Так, пластмасові спиці краще використовувати для в'язання виробів із легкої пухнастої пряжі (мохеру), алюмінієві — для в'язання виробів із темної пряжі.

Спиці для в'язання мають різну форму: прямі довгі (з одним робочим кінцем), прямі короткі (із двома робочими кінцями), кругові (з'єднані волосінню або пластмасовою трубочкою).

Учитель розповідає про використання спиць різної форми, демонструючи спиці й зразки виробів. При цьому доцільно використовувати таблицю.

Види спиць

Вид спиць	Зображення	Вид в'язання	Приклади виробів
Прямі довгі (до 40 см)		Плоске	Деталі кофт, светрів, жакетів, шарфи
Вид спиць	Зображення	Вид в'язання	Приклади виробів
Прямі короткі (до 15 см) по 5 шт.		Кругове в'язання (дрібні вироби)	Рукавиці, рукавички, шкарпетки, гетри, гольфи
Кругові		Кругове (великі вироби) і плоске в'язання	Шапки, светри, спідниці, коміри

Спиці розрізняють за номерами (товщиною) від № 1 до № 10. Номер спиці — це її діаметр у міліметрах.

Визначити номер спиці (якщо він не зазначений на самих спицях) можна, приклавши її до лінійки або виміривши діаметр отвору, зробленого спицею в папері. (Учитель демонструє описані прийоми).

Матеріали для в'язання

Основним матеріалом для в'язання є пряжа: шерстяна, напівшерстяна (з акриловим волокном тощо) і синтетична, рідше — бавовняна, шовкова. Асортимент пряжі значно розширюється при додаванні фасонної пряжі, люрексу, металізованих ниток, поєднанні ниток кількох кольорів (меланж) тощо.

Крім того, для в'язання можна брати пряжу зі старих, зношених виробів. Особливо це зручно для тренувальних занять і вив'язування перших зразків.

Далі вчитель розповідає про повторне використання пряжі. Ця пряжа має пройти попередню підготовку (прання, сушіння, перемотування).

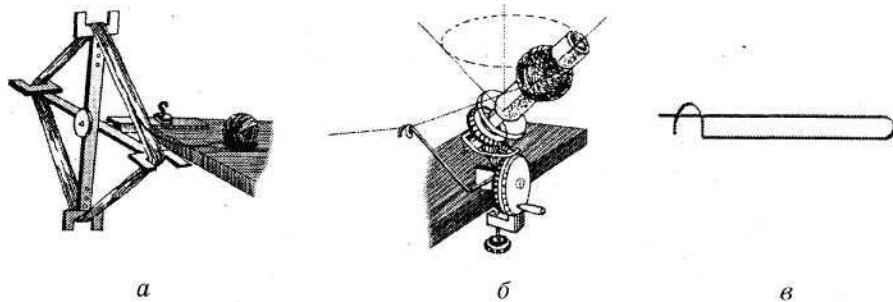
Пристрої для в'язання

Учитель демонструє пристрої, які використовуються у в'язанні, розповідає про їхнє призначення й правила користування.

Моталка «вітряний млин» служить для перемотування пряжі

Пристрій для перемотування пряжі в клубки. Утворюється клубок, із якого виходять два кінці нитки

Шпилька використовується для знімання петель в'язаного полотна (рис. в, с. 111).



3. Підбір спиць і пряжі для в'язання (із практичним закріпленням).

Розповідь учителя.

Учитель знайомить учнів:

а) із загальними вимогами до спиць для в'язання: спиці мають бути добре відполірованими (найменші шорсткості заважають ковзанню нитки, утруднюють роботу і псують пряжу) і мати помірно загострені кінці;

б) правилами підбору спиць відповідно до товщини нитки: спиці мають бути удвічі товщі за нитку.

Бесіда.

Що буде, якщо спиці підібрані неправильно — товщі або тонші, ніж того вимагає пряжа?

Узагальнюючи відповіді учнів, учитель робить висновок: якщо спиці тонші, ніж потрібно, то отримане полотно буде щільним, нееластичним, петлі будуть пров'язуватися із зусиллям; якщо спиці товщі, ніж потрібно, то полотно буде дірчастим, не матиме необхідної форми.

Робота в парах:

Підбір спиць для в'язання.

Під час роботи учні використовують заздалегідь підготовлені спиці й пряжу.

Послідовність виконання.

- 1) Скласти нитку вдвічі, злегка скрутити її.
- 2) Порівняти товщину нитки й діаметр підготовлених спиць (товщина нитки й діаметр спиць мають бути однаковими).
- 3) Зробити висновок щодо правильності підбору спиць і пряжі.
- 4) З'ясувати, із якого матеріалу виготовлені спиці, їхні недоліки й переваги.
- 5) Визначити призначення спиць.
- 6) Заповнити таблицю.

Характеристика спиць для в'язання

Матеріал, із якого виготовлені спиці	Рисунок	Переваги	Недоліки	Призначення виробів (приклади)

4. Санітарно-гігієнічні вимоги і правила безпечної роботи під час в'язання.

Бесіда.

Учитель акцентує увагу учнів на тому, що санітарно-гігієнічні вимоги під час в'язання спицями аналогічні до вимог, які необхідно виконувати при вишиванні, пропонує назвати й прокоментувати їх.

Учитель доповнює відповіді учнів такими вимогами:

- а) лікті потрібно опустити й злегка притиснути до тулуба;
- б) клубок ниток повинен лежати ліворуч у коробці (копійку, пакеті).

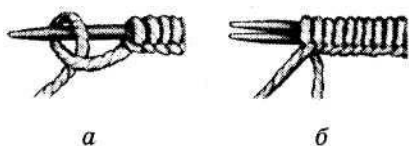
Правила безпечної роботи для в'язальних робіт специфічні. Учням пропонується законспектувати їх.

Правила безпечної роботи під час в'язання спицями

- 1) Зберігати спиці треба в спеціальній коробці в горизонтальному положенні.
- 2) Не можна гратися спицями.
- 3) Використовувати спиці тільки для в'язання.
- 4) Передавати спиці тупими кінцями, тримаючи за гострі кінці.
- 5) По закінченню роботи спиці скласти в коробку або увіткнути в клубок ниток.
5. Набирання петель початкового ряду. Розповідь учителя.

Виріб починають в'язати з набирання петель. Набирання петель початкового ряду має кілька варіантів: з однієї нитки; із двох ниток; із потовщеним краєм; із бахромою; зі здвоєних ниток тощо (рис. а).

Найчастіше використовується варіант набирання петель із двох ниток (на здвоєні спиці) (рис. б). Переваги такого способу в тому, що початковий ряд виходить нестягнутим, його можна в'язати без зайвих зусиль.



V. ПРАКТИЧНА РОБОТА.(інструкційні картки)

Набирання петель початкового ряду інструменти та матеріали: спиці, пряжа.

Послідовність виконання.

- 1) Узяти дві складені разом спиці в праву руку.
- 2) Вільний кінець нитки пропустити з боку долоні лівої руки між середнім і вказівним пальцями, накинути на вказівний і великий пальці й міцно стиснути долоню разом із ниткою, що йде від клубка.
- 3) Кінці спиць підвести під нитку між великим і вказівним пальцями, притиснути нитку вказівним пальцем правої руки й кінці спиць відвести вправо (рис. а).
- 4) Підхопити спицями нитку біля великого пальця лівої руки (рис. б).
- 5) Захопити спицями нитку, що лежить на вказівному пальці, зверху на себе й протягти через петлю на великому пальці рис. в).

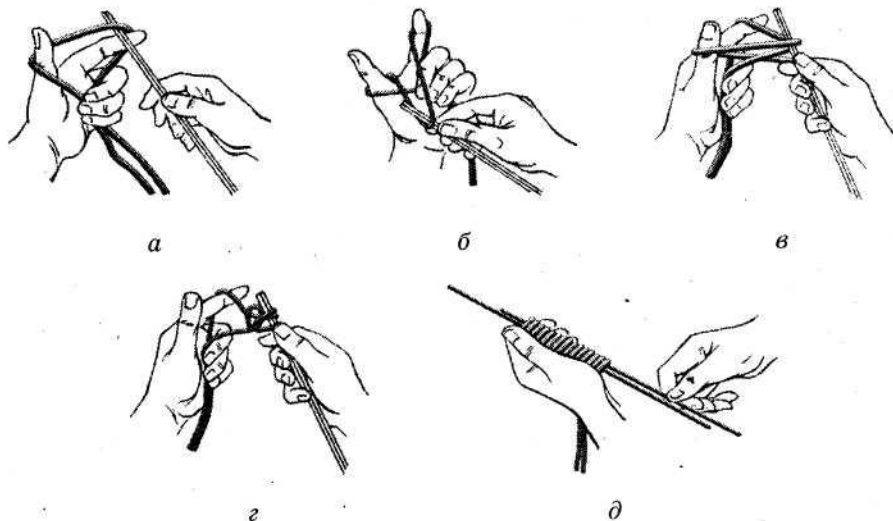
б) Скинути петлю з великого пальця лівої руки, натягнути нитку великим пальцем.

Отримати дві початкові петлі (рис. г).

7) Повторюючи описані рухи, набирати по одній наступній петлі (повторити пп. 4—6).

8) Витягнути одну спицю (рис. д).

9) Отримати початковий ряд петель для в'язання.



Під час роботи вчитель контролює дотримання учнями санітарно-гігієнічних вимог, правил безпечної роботи, допомагає учням, у

яких виникають труднощі, заохочує тих, хто успішно справляється з роботою. Особливу увагу необхідно приділяти учням, які краще працюють лівою рукою, ніж правою.

VI. ЗАКРІПЛЕННЯ НОВИХ ЗНАНЬ І ВМІНЬ УЧНІВ

Проводиться обговорення практичної роботи «Підбір спиць для в'язання». Учитель пропонує окремим учням прокоментувати таблицю «Характеристика спиць для в'язання», яку вони заповнювали під час виконання роботи.

VII. ПІДСУМКИ ЗАНЯТТЯ

Заключне слово вчителя.

Правильно підібрані спиці й нитки — перший крок до якісного виконання в'язаного виробу. Необхідно пам'ятати, що зовнішній вигляд виробу багато в чому залежить від щільності в'язання. Вона має бути такою, щоб виріб був еластичним, не мав дірок, мав бажану форму.

VIII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1) Підготувати матеріали й інструменти для в'язання.

2) Закріпити вміння набирати петлі початкового ряду.